

Lausunto uusista reittivaihtoehtoista Porvoo-Askola 110 kV voimajohtohankkeessa

Kymenlaakson Sähköverkko Oy pyytää Askolan kunnalta lausuntoa Porvoo-Askola 110 kV voimajohtohankkeesta. Lausuntoa pyydetään 30.11.2022 mennessä. Huolimatta että kyse on yhteishankkeesta kahden kunnan alueella, tämä lausunto ottaa kantaa vain linjauksen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksiin Askolan kunnan alueella. Uusi voimajohtoyhteys muodostaa rengasverkkoyhteyden Askolaan (Mäntsälän suunta ja Porvoon suunta) ja sillä on suora vaikutus asiakkaille toimitettavan sähkön toimitusvarmuuteen.

Johtohankkeesta tehtiin YVA-tarveharkinta, josta Uudenmaan Ely-keskus on 10.7.2020 antanut päätöksensä, jonka mukaan hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista menettelyä. Hankkeesta on laadittu v. 2019 ympäristöselvitys, missä tarkastelua on tehty kahden vaihtoehdon välillä, VE1 ja VE2. Jatkosuunnittelun jälkeen VE2 on jäänyt pois ja tilalle on tullut VE3 ja sen kolme alavaihtoehtoa: Ilmoissilta 3, Ilmoissilta 4 ja Maijanpelto. Ympäristöselvitystä on täydennetty VE3 vaihtoehtojen osalta. Kaikki tarkastelun alle olevat vaihtoehdot on toteutettu ilmajohtoina Askolan kunnan alueella.

Kaikki reittivaihtoehdot kulkevat Askolan sähköasemalta jonkin matkaa kyläalueella lähellä asutusta. VE 1 haarautuu omaksi reitiksi ja kulkee pääosin harvaanasuttujen, metsäisten alueiden läpi (Nietoonmetsä). Yhtenäisen metsäalueen luonnonsuojellut alueet sijaitsevat Porvoon puolella. Ilmajohdon vaatima maa-aluearve on 26 metriä leveä hakkuuaukea sekä tämän molemmin puolin 10 m leveät reunavyöhykkeet. Reunavyöhykkeiltä ei vaadita kaatamaan puustoa kokonaan, mutta puusto pidetään matalana. VE 1 reitillä on tunnistettu kaksi metsälain 10 §:n tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristöä (yksi vähäpuustoinen suo ja tihkupinnan välitön lähiympäristö). Lähteiköt, jotka sisältävät myös tihkupinnat on Etelä-Suomessa luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN) ja valtakunnallisesti vaarantuneeksi luontotyyppiä

VE 3 alavaihtoehdot Ilmoissilta 3 ja 4 kulkevat suuremmalta osin pelloilla ja kylämäisen asutuksen läheisyydessä. Avoimilla alueilla voimajohto näkyy laajalle alueelle, ja voimajohdon aikaansaamat maisemavaikutukset syntyvät niin lähi- kuin kaukomaisemassa. Erityisesti vaihtoehto Ilmoissilta 3:n maisemavaikutuksia voidaan pitää merkittävänä. Ilmoissilta 3 sijoittuu myös paikoin Ilolanjoen välittömään läheisyyteen. Ilolanjoen pellot on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi linnustoalueeksi. Peltoalueelle kerääntyy keväisin isoja määriä voimajohtoihin suuremmissa törmäysriskissä olevia isoja lintuja.

Ilmoissilta 4 vaihtoehdossa Askolan ja Porvoon rajalla on tunnistettu lehtolaikku, missä kasvaa valkolehdokkia. Valkolehdokki on luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettu laji, minkä hävittäminen on kielletty. Reittivaihtoehdon toteutuessa esiintymä todennäköisesti tuhoutuu.

VE 3 reittivaihtoehtojen varrelle sijoittuu keskeisille paikoille muinaisjäännöksiä. Ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. (Muinaismuistolaki 1 §)

Askolan ympäristönsuojeluviranomainen lausuu asiasta seuraavaa:

Voimajohdon ympäristövaikutukset ovat erilaiset riippuen valitusta vaihtoehdosta. VE 1 merkittävin vaikutus on yhtenäisten metsäalueiden pirstaloituminen ilmajohdon vaatiman avohakkuun vuoksi. VE 3 vaihtoehtoissa taas on enemmän maisemallisia vaikutuksia toiminnan sijoituessa kylämaisiin ja avariin alueisiin ja useamman vakituisen ja vapaa-ajan asunnon lähelle. Johtopylväiden sijoittuminen lähelle Ilolanjoen arvokasta lintualueutta lisää muuttolintujen törmäysriskiä erityisesti keväisin lintujen kevätmuuttojen aikaan.

Ilmoissilta 4 reitin varrella on maastokäyntien yhteydessä tunnistettu valkolehdokkiesiintymä. Valkolehdokki on luonnonsuojeluasetuksen nojalla rauhoitettu. Mikäli vaihtoehtoon päädytään, tulee

Uudenmaan ELY-keskukselta hakea lupa poiketa rauhoitussäännöstä. Lisäksi VE 3 reittivaihtoehtojen muinaismuistoesiintymien tarkempi selvittäminen ja niiden säilyminen tai niihin kajoaminen tulee selvittää tarkemmin, jos kyseisiin reitteihin päädytään.

Rakennusaikaisilla toimenpiteillä on mahdollista vaikuttaa hankkeen ympäristövaikutuksiin paikallisesti esimerkiksi ajoittamalla rakennustyöt lintujen pesimäajan ja viljelyajan ulkopuolelle.

Laura Haapola
ympäristönsuojelusihteeri